

Kapitel ett

Ibland kan det vara svårt att veta när någonting börjar, men för mig står det klart att det som är värt att berättas började denna heta sommardag då olyckan inträffade.

Jag kom söderifrån på väg 28 från Kostahället. Sandsjön låg redan på vänster sida. Jag släppte på gasen. Efter nästa kurva skulle stoppskylten till väg 31 synas. Det visste jag helt säkert eftersom jag hade kört vägen många gånger. Sedan var min tanke att ta vänster mot Lenhovda.

En vit Saab 900 hade kört rakt in i ett träd på andra sidan T-korsningen. Olyckan måste precis ha inträffat för det rök från bilen.

Mitt hjärta dunkade till ett par extra slag och jag blev kall. Instinktivt tryckte jag bromspedalen i botten och stannade med ett ryck några meter innan korsningen.

Föraren hade till skillnad från mig missat stoppskylten, kört över den korsande vägen och vidare in bland träden. Där hade det blivit tvärstopp vid en kraftig gran. Trädstammen hade knäckts i jämnhöjd med motorhuven och fallit ner med sådan kraft att taket delvis var sammanpressat till samma nivå. Markvegetationen pyrde och röken från bilen tilltog.

En kvinna i en vit klänning med röda prickar kravlade sig upp från vägrenen bredvid de knäckta och överkörda vägskyltarna. Hon reste sig på ostadiga ben och vinglade ut på körbanan. Samtidigt dök en långtradare upp i ögonvrån med bölande signalhorn. För att inte köra över kvinnan drog chauffören över det tunga fordonet mot den mötande trafiken.

Jag satte på varningsljuset och kastade mig ut ur min bil. Inom mig fanns en otäck känsla av att jag inte var snabb nog. Två tutande personbilar passerade i hög fart. Även de körde förbi kvinnan med väl snål marginal. Kvinnan sveptes in i rökmolnet som tilltog från den kvaddade bilen. Övåntat vände hon tvärt om och stapplade tillbaka mot bilen som plötsligt började brinna. Hon undvek därmed en grå Volvo som höll på att köra över henne.

Kvinnan var framme och ryckte i passagerardörren när jag hann ifatt henne. Dörren var så pass deformerad att den inte gick att rubba.

”Vad har hänt?” frågade jag helt i onödan. ”Vad fan har hänt?”

Sedan förstod jag varför hon ville in i bilen. En äldre man satt fastklämd i framsätet. I knäet höll han en stor läderväska. Halva hjässan låg blodig

mot den krossade rutan. Mungipan hängde och visade gulbruna tänder. Han log, fast på ett förvridet sätt. Ögonen stirrade utan att se.

Airbagen var utlöst på förarsidan, men inte på passagerarsidan. Försiktigt stack jag in min hand genom den krossade sidorutan och skakade mannens sargade kropp. Inget livstecken. Han borde vara död med de skador han hade. Jag var skrädd, men förstod ändå att det borde vara så.

Det fräste till vid mina fötter. Som en rasslande orm slukade elden marken runt bilen. Vi var tvungna att backa. Jag begrep inte hur de kunde ha missat korsningen. De måste ha kört som galningar. Helt sanslöst!

”Åke!” skrek kvinnan hysteriskt.

Det var så dags att vara förtvivlad nu, tänkte jag chockat.

Elden kröp in i gräset på andra sidan. Där hängde dörren kvar mot bilen i ett enda trasigt gångjärn. Skulle vi hinna springa runt dit, och ta oss in den vägen? Skulle vi våga ta oss in i en brinnande bil? Jag hann knappt tänka tanken på hur vi skulle få ut mannen, innan svart rök välldes ut från motorhuv. Det small till som ett par pistolskott. Sedan slickade eldslågorna nästan våra fötter. Allt var för sent.

Kvinnan trängde sig förbi mig. Hon tänkte rusa genom elden för att försöka ta sig in i bilen. Jag fick grepp om hennes arm och drog henne bakåt.

Det fanns varken möjlighet eller tid att få ut mannen. Det var hemskt att lämna kvar honom där han satt. Jag försökte intala mig själv att han borde vara död.

Med milt våld fick jag bort kvinnan från bilen. Hon flaxade vilt med armarna och fattade inte varför jag hindrade henne från att klättra in i den brinnande bilen. Det var då jag insåg att klänningen egentligen inte var vit med röda prickar, utan vit med en massa osymmetriska röda blodstänk.

”Stick härifrån!” skrek en lång och reslig man bredvid mig. Han var till åren kommen och hade en stor näsa med utstickande hår. Han såg ut som om han hade jobbat hela dagen i skogen, eller möjligtvis hade halkat i någon av de gytjtiga dypöarna som fanns runt omkring oss.

”En man sitter fast!” skrek jag tillbaka. ”Jag tror att han är död. Jag hoppas verkligen han är det. Han kommer ju att brinna upp!”

Det var fel ord. Kvinnan kastade sig mot mannen och försökte klösa honom. Mannen värjde sig reflexartat så gott han kunde med sina långa armar. Kvinnan missade ett utfall och tappade balansen. Lågorna fick fatt i hennes klänning. Vi drog ner henne i kärrvattnet. Flammorna fräste

i protest när de förvandlades till vattenånga i gyttjan. Kvinnan vrålade av brännskadorna. Hon blev hal av dyn och vred sig loss. Så fort hon kom på fötter började hon slå efter mannen på nytt. Klänningen var inte längre vit med röda fläckar, utan smutsbrun med mörka fläckar och mannen blev ännu mer lerig. Jag var glad att hon inte hade gjort sitt panikutfall mot mig.

”Hon är inte klok”, skrek mannen. ”Få bort henne från bilhelvetet!”

Om bilen hade kört av vägen några meter längre västerut hade den hamnat i kärret. Lågorna fick nu istället fäste i de snustorra träden och accelererade till en eldstorm. Kroppen i bilen började koka. Jag kände att jag ville spy, men det fanns inte tid att göra det. Vi behövde omedelbar hjälp.

”Jag ringer 112!” skrek jag till den gamle mannen. Han varken hörde eller brydde sig. Den brinnande bilen tjöt som en gasolbrännare. Mannen doppade granruskor i kärrvattnet och försökte slå bort elden från bilen. Det var ett i högsta grad utsiktslöst sätt att försöka kväva elden.

Med bestämda steg drog jag den leriga och chockade kvinnan över vägen. Min bil stod med vidöppen dörr och varningsljuset på där jag hade lämnat den. Fler bilar kom hela tiden. En del stannade, men de flesta körde förbi och låtsades att de inget såg.

Kvinnan som var flådd upp till knäna stönade av brännskadorna, när jag tvingade henne att följa med mig. Hon borde ha fattat att hon inte kunde kasta sig rakt in i elden. Fast det gick att förstå hennes desperata försök. Vem mannen än var så höll han just då på att brinna upp. Jag behövde fortfarande spy, även om de värsta kväljningskänslorna började ge med sig. Jag hoppades innerligt att mannen som hette Åke var död. På riktigt. Och inte bara avtuppad.

Det fanns ett stolsskydd i handskfacket som var perfekt att använda när bönder satt i min bil. Varför skitiga bönder brukar sitta i bilen ska jag berätta i nästa kapitel.

Med darriga händer drog jag stolsskyddet över passagerarsätet och bad henne sätta sig där. Hon ville inte stiga in i bilen. Jag fick, mer eller mindre, fösa in henne. Dumt nog var min bil också en Saab. En 9-5:a. Hon kämpade emot när jag stängde dörren. Sedan var inte bara hon lerig. Även jag fick min beskärda del.

Det var opsykologiskt av mig att tvinga in henne i bilen. Hon var säkert rädd att även min bil skulle börja brinna. Men det kändes som risken var stor att hon skulle springa tillbaka och försöka ta sig in i den

brinnande bilen en tredje gång. Hon blev mindre stirrig och lugnade sig betydligt när jag satte mig bredvid henne.

”Allt ska bli bra”, försäkrade jag. Mina egna ord lät löjliga och kändes felvalda.

Jag ringde 112 och berättade vad som hade hänt. De hade redan fått in flera larm, men tackade för hjälpen. Först när jag nämnde att en kvinna med brännskador satt i min bil blev mitt samtal intressant.

Jag räckte min mobiltelefon till kvinnan som satt bredvid mig. Hon vägrade ta emot den. Istället fick jag vidarebefordra larmcentralens frågor. Hur var hon skadad? Hur ont hade hon? Namn? Personnummer? Kvinnan svarade inte, utan viftade bort deras onödiga frågor.

På motsatt sida av T-korsningen brann den hoptryckta bilen som en jättestor brikett. Folk stod passiva och tittade på. Den enda som hade gjort en insats var den gamle energiske mannen, men nu hade även han givit upp.

Efterhand kom fler bilar. Min bil kunde inte stå kvar vid stopptecknet och blockera trafiken. Det var nödvändigt att flytta den. Kvinnan andades allt intensivare när vi rullade närmare korsningen. Jag gjorde en U-sväng för att hon skulle slippa att se eländet. Leran var möjligen Guds tillfälliga barmhärtighetslösning, men vem visste hur mycket, eller hur lite, den lindrade.

När hennes andning blev lugnare, gav jag mig på ett försök att reda ut hur det kunde gå så illa. Hade de inte sett stopptecknet? Hon svarade inte, utan stirrade bara mot den brinnande bilen som tydligt syntes i sidobackspegeln. Hade jag inte gjort vad jag hade kunnat för att hjälpa henne? Var detta tacken? Jag hade lera upp till anklarna och jag kunde bara ana hur mina skor egentligen såg ut. Jag klev ur bilen igen. Hettan slog emot mig. Jag satte mig bakom ratten och flyttade bilen ytterligare ett antal meter bort från olycksplatsen. På håll hördes äntligen sirener.

Branden hade spridit sig bortåt trettio–fyrtio meter innan den första brandbilen var på plats. Först därefter kom ambulansen, och någon kunnig tog hand om den brännskadade kvinnan.

Ambulanspersonalen var irriterad. Det fanns två ambulanser i Lenhovda. Bilarna hade blivit ivägskickade till ett skottdrama. Enligt uppgift skulle det finnas flera skadade. När de väl var på plats fanns det inte en människa där. Inte heller några spår av vare sig öppen strid eller något annat handgemäng. På väg tillbaka från falsklarmet hade de fått vår position. Därför hade utryckningen tagit på tok för lång tid. Men vad

skulle de göra? De hade ju bara två ambulanser till sitt förfogande.

”Vi brukar vara på plats inom fem, tio minuter”, sa den ena ur personalen.

Kvinnan hade ändrat inställning totalt. Hon vägrade stiga ur bilen. Hon höll igen dörren och tänkte stanna kvar i min bil. Nyss hade hon inte velat kliva in i den. Det tog tid för oss att prata henne ut ur bilens trygghet. Med darrande händer och fötter kröp hon tveksamt ner på en bår. Först då blev jag medveten om att hon hade en anseelig mängd smycken på sig. Armband, halsband, ringar. Allt var glimmande guld. Men vad hjälpte det en sådan här dag att vara rik, eller fåfång.

Ambulanspersonalen strök någon sorts gelé över hennes ben och gav henne dropp. De svepte en filt runt henne, och hon blev allmänt ompysslad.

Kvinnan såg bräcklig och bedrövlig ut i sin blodiga, leriga klänning. Fast nyss hade hon nästan tvingat in mig och gubben i en brinnande bil. Hade mannen levt så hade det gått att förstå henne. Nej, jag hade fått nog av henne. Bakluckan stängdes. Ambulansen rullade därifrån med blåljuset påslaget.

Brandbefälet insåg att de var för få och inte hade tillräckligt med resurser. Efter ett tag kom fler brandbilar från alla tre håll till T-korsningen. Elden hade fått rejält fäste i de närliggande träden och spred sig okontrollerat. Snart var antalet brandmän uppe i över fyrtio.

Väg 31 spärrades av. Bilköerna blev allt längre. En del bilar försökte vända och hitta andra vägar förbi olycksplatsen. Samtidigt började allt fler folk samlas bortom avspärningarna. Polismännen ställde sina frågor. Dumt nog svarade jag snällt på dessa. Jag nämnde att mannen som blev kvar i bilen borde heta Åke. Om de ville veta mer fick de tala med kvinnan, eller gubben som hade hjälpt till.

”Vilken gubbe?”

Jag pekade mot den kvaddade bilen, men såg honom inte länge.

”Han var nyss här. En lång äldre man. Stor näsa. Ni borde kunna hitta honom.”

Brandmännen täckte den brinnande bilen med skum och kvävde elden. Samtidigt hade gräsbranden fått den sommartorra skogen runt omkring att brinna allt häftigare. Det var dags för mig att köra vidare. Räddningspersonalen lotsade min bil runt avspärningen. De nyfikna som var samlade vid avspärningen följde min väg ut i friheten.

”Kör en bit ner mot Orrefors till. Du ska inte passera kommungränsen.

Efter sjön, sväng vänster och ta skogsvägen upp till Lenhovda så kommer du vidare.”

Det var en tacksam vägbeskrivning. Det fanns en GPS i bilen om jag fattade trögt. Fast det var nog bara att leka följa John. Det var fler bilar som tog skogsvägen upp till Lenhovda. Brandbefålet sa att grusvägen var smal, så det gällde att ta det försiktigt.

Bilen under skummet var nu en rykande skrothög. In i det sista hade jag följt mannens förintelse. Kroppen hade dallrat makabert i värmen. Under lång tid fanns en obehaglig känsla av att han fortfarande levde. Samtidigt intalade jag mig att det absolut inte kunde vara så.

Fyra timmar senare än beräknat kom jag fram till hotellet i Älvsjö. Det hade varit hemskt att se en död på det sättet som jag hade gjort. Under resan upp till Stockholm skymtade den döda mannen svagt då och då på vindrutan. Hans skadade ansikte kom tillbaka i omgångar, men jag mådde inte längre illa. Vid något tillfälle ryckte jag till och fick för mig att han satt i sätet bredvid mig. Jag stannade bilen och tog bort det geggiga plastskyddet från passagerarsätet. Sedan körde jag vidare och jag försökte tänka på annat.

Jag undrade vad som hände med kvinnan. Fattade hon att Åke inte längre fanns? Var det hennes man som hade dött på ett sådant fasansfullt sätt? Hur skulle hon orka gå vidare? Hur skulle hon känna sig i morgon?

Troligen fick hon den hjälp hon behövde av polisen, sjukhuspersonalen och kanske någon präst. Hennes anhöriga skulle väl också ta hand om henne. Hon *borde* kunna komma igen, och inte gå under.

Framme vid hotellet visade en pil uppåt i parkeringshuset, varv efter varv, till rätt våningsplan. Så fort jag hade stängt av motorn krängde jag av mig mina förstörda skor. Strumporna hamnade i bagageluckan.

Från ingångsdörren var man tvungen att gå trettio meter på en heltäckningsmatta fram till receptionen. Med väskan på axeln och mina före detta skor i ena handen gick jag barfota, med halvklistriga fötter, på deras fina heltäckningsmatta.

Flickan i receptionen hade rätt utbildning. Hon låtsades bara att jag var en excentrisk gris när hon checkade in mig. Det första jag gjorde på hotellrummet var att försöka rädda skorna. Det var hopplöst. Mockaskor doppade i lervälling blir inte ens halvbra efter en avspolning i duschen.

Jag skulle ut på jobb nästa dag och behövde nya skor. Vad jag visste så fanns det inte någon skoaffär i närheten. Jag tog pendeltåget in till stan. Det var sent och det tog tid innan jag hittade en affär som hade öppet.

Mina skor som lämnade blöta sulavtryck innebar en stor motvilja i skoaffären. Det krävdes en viss övertalningsförmåga att få prova ett par hela och rena skor. Jag försäkrade expediten att jag inte led av fotsvett, men att jag ändå hade haft vissa fotproblem den dagen.